

Saksa Välisministeerium Saksa saatkonnale Moskvast. Telegramm*

28. september 1939

Tallinn telegrafeerib 28.9.

President võttis mind praegu vastu ja teatas, et Nõukogude raadio teatel eile kell 17 torpedeeriti Nõukogude kaubalaeva Eesti–Nõukogude Liidu rannikul Narvast lääne pool. Eesti [piiri]valve teatel on väide ebaõige. Mainitud kohas võidi laeva, mille juures oli neli väiksemat sõjalaeva, jälgida veel Moskva raadioteate ajal ning seejärel ei olnud plahvatust kuulda. Väidetava uputamise puhul esitas Nõukogude valitsus Moskvast Eesti välisministri nõudmise, et viimane sõlmiks sõjalise liidu, lubades Eesti neutraliteedi kaitseks laevastiku- ja õhuga, mida tugevdatakse 25 000 Nõukogude sõjaväelasega. Sõjaväeosad pidavat jääma ainult sõja ajaks. Vastust oodatakse täna kella 16-ks Moskva aja järgi. President teatas, et ilmselt [otsitud] ettekuulutatud Nõukogude nõudmine põhjustab suurima ohu Eesti sõltumatusele ja sisemisele julgeolekule. Sõjaväeosad paigutatakse paljudesse linnadesse ja bolševiseerivad kogu maa, karta on, et neid ka edaspidi välja ei saa. President palus mind esitada Saksa valitsusele ettepaneku, et Nõukogude Liidu asemel Saksamaa, või eventuaalselt ka Saksamaa ja Nõukogude Liit üheskoos, võtaks Eesti neutraliteedi kaitsmise enda peale. Igal juhul peaks Saksamaa poliitiliselt Eestit toetama ja kõigepealt Nõukogude sõjalise okupatsiooni ära hoidma. Ta viitas ka 15 000 siin elava rahvussakslase saatusele ja palus, et Saksa välisminister võtaks Moskvast täna enne lõunal vestluseks vastu Eesti välisministri. President palub Saksa valitsuse kiiret seisukohavõttu. Eesti püüab taotleda Inglismaalt ja Prantsusmaalt avalduse, et nad ei ohusta Eesti neutraliteeti, kuid ta ei looda sellest palju. Palun kiiresti juhtnõore. Okupatsiooni puhul pean riigi- ja rahvussakslaste olukorda tõepoolest väga ohustatuks, nimelt Nõukogude vägedega vennastuva kommunistliku elemendi poolt.

PA AA, Botschaft Moskau. Politische Beziehungen der Sowjetunion zu den baltischen Staaten. 3/3. Tõlge saksa keelest.

Ilmunud: Heino Arumäe. President Konstantin Pätsi abipalve Saksa valitsusele. – Tuna, 2000, nr. 3, lk. 63.

**Samasisulise telegrammi saatis Hans Frohwein ka Saksa saatkonnale Moskvast.*